

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2016. október 11., kedd

Tartalomjegyzék

39/2016. (X. 11.) MNB rendelet	A nem teljesítő kitettségre és az átstrukturált követelésre vonatkozó prudenciális követelményekről	70344
40/2016. (X. 11.) MNB rendelet	Az ügyfél- és partnerminősítés, valamint a fedezetértékelés prudenciális követelményeiről	70348
4/2016. (X. 11.) MK rendelet	A miniszterelnök kabinetfőnöke feladatkörét érintő ágazati honvédelmi feladatokról	70353
21/2016. (X. 11.) IM rendelet	A bírósági végrehajtás szervezetéről szóló 16/2001. (X. 26.) IM rendelet módosításáról	70355
2/2016. PJE jogegységi határozat	A végrendelet tanújának aláírásáról és a személyének megállapításáról	70361
Köf.5022/2016/4. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	70365
1531/2016. (X. 11.) Korm. határozat	A Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaságról szóló 2016. évi XCI. törvény végrehajtásához kapcsolódó egyes intézkedésekről	70369

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 39/2016. (X. 11.) MNB rendelete a nem teljesítő kitettségre és az átstrukturált követelésre vonatkozó prudenciális követelményekről

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 290. § (6) bekezdésében és a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 180. § (6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (9) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A rendelet hatálya és alkalmazási köre

- 1. §** E rendelet hatálya a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) hatálya alá tartozó pénzügyi intézményre, valamint a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) hatálya alá tartozó befektetési vállalkozásra (a továbbiakban együtt: intézmény) terjed ki.
- 2. §** (1) E rendeletet kell alkalmazni
- a Hpt. szerinti pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységből, valamint a Bszt. szerinti befektetési szolgáltatási tevékenységből és kiegészítő szolgáltatásból eredő követelésekre, követelésjellegű aktív időbeli elhatárolásokra (bevétel elhatárolások),
 - a befektetési célú és a forgatási célú, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokra,
 - a hitelnyújtási kötelezettségvállalásokra, pénzügyi garanciavállalásokra és egyéb kötelezettségvállalásokra (a továbbiakban együtt: mérlegen kívüli kötelezettségek).
- (2) E rendelet előírásait az intézmény egyedi alapon, az összevont alapú felügyelet hatálya alá tartozó intézmény minden olyan vállalkozás tekintetében, amelyre az összevont alapú felügyelet hatálya az intézménnyel együttesen kiterjed, összevont alapon is alkalmazza.

2. A kitettségek minősítése

- 3. §** (1) Az intézmény a 2. § (1) bekezdésében meghatározott kitettségeit legalább negyedévente minősíti és besorolja azokat a teljesítő kitettség és a nem teljesítő kitettség kategóriák valamelyikébe, mindkét kategórián belül elkülönítve az átstrukturált követeléseket.
- (2) Az intézmény a kisösszegű kitettségek besorolását csoportos értékelés alapján is megállapíthatja.
- (3) A kitettség egyedi értékelése nem alapulhat kizárólag a sokaság értékelésének statisztikai módszerekkel meghatározott tapasztalati adatain.
- 4. §** Az intézmény a kitettségek minősítésével összefüggésben belső szabályzatban rögzíti:
- a nem teljesítő kitettség és az átstrukturált követelés fogalmának – kockázatkezelési, éves beszámoló készítési és adatszolgáltatási szempontból – konzisztens alkalmazását biztosító előírásokat,
 - a nem teljesítő kitettséggé és az átstrukturált követeléssé való minősítés eljárásrendjét, a felelősségi és hatásköri szabályokat, beleértve a minősítések esetleges magasabb szintű felülbírálatát is,
 - a csoportos értékelés szempontjából az intézmény által kisösszegűnek tekintett kitettség értékét, illetve arányát,

- d) a 90 napon túli késelemben lévő kitettség nem teljesítő kitettség kategóriába sorolása szempontjából az intézmény által jelentősnek tekintett késelemes rész értékét, illetve arányát,
- e) a nem teljesítő kitettség és az átstrukturált követelés kategóriából történő kivezetés eljárásrendjét, a felelősségi és hatásköri szabályokat,
- f) az átstrukturált követelés kategóriából történő kivezetés szempontjából a jelentéktelennél nagyobb mértékű tőke- és kamattörlesztés értékét, illetve arányát,
- g) a nem teljesítő kitettségek és átstrukturált követelések e rendelet szerinti kezeléséhez kapcsolódó belső és külső információszolgáltatási előírásokat (beleértve az ügyfél, partner, valamint az intézménnyel azonos csoporthoz tartozó vállalkozás által szolgáltatandó információk körét és gyakoriságát is),
- h) a nem teljesítő kitettségekre és az átstrukturált követelésekre vonatkozó pénzügyi beszámolási célú értékelési követelményeket,
- i) a nem teljesítő kitettségekre és az átstrukturált követelésekre vonatkozó nyilvántartási és dokumentációs követelményeket, beleértve a nem teljesítő kitettség, valamint az átstrukturált követelés kategóriából történő kivezetést megalapozó döntés dokumentumait is.

3. Nem teljesítő kitettségek

- 5. §** (1) Az intézmény nem teljesítő kitettségként kezeli
- a) a 90 napon túli késelemben lévő kitettséget, ha a késelemes rész jelentős,
 - b) az olyan kitettséget, amely esetében az adós pénzügyi helyzetének vizsgálata alapján feltételezhető, hogy a fedezetek realizálása nélkül az adós nem lesz képes az ügyletből származó kötelezettségeinek összegét teljes egészében visszafizetni, függetlenül attól, hogy a követelés késelemes-e, illetve, hogy a késelem milyen régóta áll fenn,
 - c) azon kitettséget, amely a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: CRR) 178. cikke szerint nem teljesítő követelésnek (defaulted) minősül, vagy
 - d) amellyel kapcsolatban az alkalmazott számviteli szabályozás szerint értékvesztés került elszámolásra, ide nem értve azt a kitettséget, amellyel összefüggésben a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint a felmerült, de még be nem jelentett veszteségekre csoportos értékvesztést képeztek.
- (2) Az intézmény az (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a jelentősnek minősülő késelemes rész határértékét a Magyar Nemzeti Bank elnökének a Hpt. 290. § (4) bekezdés k) pontjában, valamint a Bszt. 180. § (4) bekezdés k) pontjában adott felhatalmazás alapján kiadandó rendelete alapján határozza meg.
- (3) Amennyiben a nem teljesítő kitettségként történő kezelés (1) bekezdés szerinti valamely feltétele teljesül, az intézmény a kitettség teljes összegét nem teljesítőként kezeli.
- 6. §** (1) Az intézmény a kitettségeket a CRR 178. cikk (1) bekezdésének figyelembe vételével ügylet vagy ügyfél alapon sorolja be és kezeli nem teljesítő kitettségként.
- (2) A kitettségek ügylet szintű besorolása során az intézmény az egy ügyféllel szemben fennálló valamennyi mérlegben kimutatott követelését és mérlegben kívüli kötelezettségvállalását nem teljesítőnek tekinti, ha az adott ügyféllel szembeni, 90 napon túli késelemben lévő, mérlegben kimutatott követeléseinek bruttó értéke meghaladja az adott ügyféllel szembeni összes, mérlegben kimutatott követelése bruttó értékének 20%-át.
- (3) Amennyiben az ügyfél a CRR 4. cikk (1) bekezdés 39. pontja szerinti ügyfélcsoporthoz tartozónak minősül, az intézmény megvizsgálja, hogy a csoporthoz tartozó többi személlyel, szervezettel szembeni kitettségeit nem teljesítőnek kell-e tekinteni.
- 7. §** Valamely nem teljesítő kitettséget az intézmény a következő feltételek együttes megvalósulása esetén tekinthet újra teljesítőnek:
- a) az értékvesztés teljes összegének visszairása megtörtént, és a kitettség a továbbiakban már nem minősül a CRR 178. cikke szerinti nem teljesítő kitettségnek (defaulted),
 - b) valószínűsíthető, hogy az adós az eredeti vagy a módosított feltételeknek megfelelően vissza tudja fizetni a követelés teljes összegét, és
 - c) az adósnak az intézménnyel szemben fennálló egyetlen kötelezettsége tekintetében sem áll fenn 90 napot meghaladó fizetési késeleme.

4. Átstrukturált követelések

- 8. §** (1) Az intézmény átstrukturált követelésként kezeli az adós, a kötelezett (a továbbiakban együtt: kötelezett) vagy az intézmény kezdeményezésére a kötelezett rendelkezésére bocsátott, engedményt tartalmazó hitelt, vásárolt követelést és egyéb, pénzkölcsönnek minősülő ügyletből, illetve más pénzügyi szolgáltatásból eredő követelést, továbbá az olyan hitelnyújtáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalást, amely az ügyfél döntése alapján követeléssé válhat (a továbbiakban együtt: követelés), ha az engedményt olyan kötelezettnek nyújtotta, akinek a pénzügyi kötelezettségei teljesítésével pénzügyi nehézségei vannak vagy várhatóan lesznek.
- (2) Átstrukturált követelésként az intézmény az olyan engedményt tartalmazó követelést tartja nyilván, amely esetében a követelést keletkeztető eredeti szerződés módosítására a nem fizetés elkerülése érdekében azért került sor, mert az adós a visszafizetési kötelezettségének az eredeti szerződéses feltételek szerint nem tud, vagy az engedmény hiányában nem tudna eleget tenni.
- (3) Ellentétes információ hiányában vélelmezhető, hogy az adósnak nincsenek pénzügyi nehézségei, ha az adósnak a szerződéskötést vagy a szerződésmódosítást megelőző 90 napon belül egyetlen, az intézménnyel szemben fennálló kötelezettsége tekintetében sem állt fenn 30 napot meghaladó fizetési késedelme.
- 9. §** (1) Az átstrukturált követelésként történő nyilvántartás szempontjából az intézmény engedménynek tekinti:
- a szerződés korábbi feltételeinek módosítását annak érdekében, hogy a pénzügyi nehézségekkel küzdő kötelezett az adósságszolgálati kötelezettségének eleget tudjon tenni, és amelyet az intézmény nem biztosított volna, ha a kötelezettnek nincsenek pénzügyi nehézségei,
 - a problémás kölcsönszerződés részleges vagy teljes újrafinanszírozását, amelyet az intézmény nem biztosított volna, ha a kötelezettnek nincsenek pénzügyi nehézségei,
 - pénzügyi nehézségekkel küzdő kötelezett számára olyan záradék alkalmazásának jóváhagyását, amely szerint a kötelezett – saját döntése alapján, egyéni igényeit és érdekeit figyelembe véve – módosíthatja a szerződés feltételeit (a továbbiakban: beépített átstrukturálási záradék)
- abban az esetben, ha a korábbi és a módosított feltételek közötti eltérések a kötelezett javát szolgálják, és a módosított feltételek kedvezőbbek, mint azok, amelyeket az intézmény más, hasonló kockázati sajátosságokkal rendelkező ügyfele részére biztosítana.
- (2) Az engedménynek minősülő szerződésmódosítás
- vonatkozhat többek között a visszafizetések (kamat-, illetve a tőketörlesztések) átmeneti időre (türelmi időre) történő elhalasztására, részletfizetésre, a kamatok mértékének megváltoztatására, átárazására (például kamatkedvezmény formájában), a kamatok tőkésítésére, a devizanem megváltoztatására, a hitel futamidejének meghosszabbítására, a törlesztések átütemezésére, a megkövetelt fedezet, biztosíték mértékének csökkentésére, más fedezettel, biztosítékkal való kicserélésére, a fedezettől való eltekintésre (fedezetkiengedésre), újabb szerződéses feltételek kialakítására, az eredeti feltételek egy részének megszüntetésére;
 - alapján sor kerülhet a felek vagy a kötelezett és az eredeti hitelező kapcsolt vállalkozása között olyan kiegészítő megállapodásra vagy új szerződés megkötésére, amely a felmondott vagy a fel nem mondott eredeti szerződés miatt fennálló tartozás (tőke-, illetve kamattartozás) törlesztése céljára nyújtott új hitelre, illetve a kockázat növekedésének elkerülését és a veszteség mérséklését szolgáló további kötelezettségvállalásra vonatkozik, amely esetben ezen kiegészítő megállapodás, illetve kapcsolódó új szerződés miatt az intézménynél (beleértve az eredeti hitelező kapcsolt vállalkozásának minősülő intézményt is) keletkezett követelések is átstrukturált követelésnek minősülnek.
- 10. §** Az intézmény átstrukturálásként kezeli a következő eseteket:
- a módosított szerződés nem teljesítőnek minősült, vagy a módosítás hiányában az eredeti annak minősülne,
 - a szerződésmódosítás részleges vagy teljes adósság elengedést tartalmaz,
 - a nem teljesítőnek minősülő kötelezett vagy azon kötelezett részére, aki nem teljesítőnek minősülne a beépített átstrukturálási záradék alkalmazása nélkül, az intézmény beépített átstrukturálási záradék alkalmazását hagyja jóvá,
 - más adósság tekintetében nyújtott engedménnyel egy időben vagy ahhoz közeli időpontban az adós az intézménnyel szemben fennálló, a nem teljesítő kitettség körébe eső vagy az engedmény hiányában annak minősülő hitele vonatkozásában kamatfizetést vagy tőketörlesztést teljesített,

- e) a fedezet érvényesítésével teljesített visszafizetést magában foglaló szerződésmódosítás, ha a módosítás engedményt is magában foglal.

11. § (1) Az intézmény csak az ellenkezőjét hitelt érdemlő módon alátámasztó bizonyítékra alapozva tekinthet el a következő adósságeszközök átstrukturált követelésnek történő minősítésétől:

- a) a módosított szerződés tekintetében a módosítást megelőző 90 napon belül legalább egyszer teljes vagy részleges 30 napot meghaladó késedelem állt fenn, vagy a módosítás nélkül fennállt volna,
 - b) más adósság tekintetében nyújtott kedvezménnyel egy időben vagy ahhoz közeli időpontban a kötelezett az intézménnyel szemben fennálló, a módosítást megelőző 90 napon belül legalább egyszer teljesen vagy részlegesen 30 napot meghaladó késedelemben lévő szerződése tekintetében kamatfizetést vagy tőketörlesztést teljesített,
 - c) az intézmény beépített átstrukturálási záradék alkalmazását hagyja jóvá a 30 napot meghaladó késedelemben levő kötelezettek vagy olyan kötelezettek, amely a beépített átstrukturálási záradék alkalmazása nélkül 30 napos késedelembe esne.
- (2) Az intézmény akkor tudja hitelt érdemlő módon bizonyítani, hogy a 30 napos késedelem ellenére a követelést nem szükséges átstrukturált követelésként nyilvántartani, amennyiben a kötelezett pénzügyi helyzetének vizsgálata alapján egyértelműen arra a következtetésre lehet jutni, hogy a késedelem ideiglenes vagy technikai jellegű.
- (3) Az intézmény a kötelezett pénzügyi helyzetének (2) bekezdés szerinti vizsgálatánál legalább a következő elemeket vizsgálja:
- a) új fedezet bevonhatósága,
 - b) rövid lejáratú követelések és kötelezettségek aránya,
 - c) a várható cash-flow alakulása.
- (4) A (2) bekezdés alkalmazásában a késedelem akkor tekinthető technikai jellegűnek, ha annak okai a következők:
- a) adathiba vagy az informatikai rendszerek hibája,
 - b) a fizetési rendszer nem megfelelő működése,
 - c) rendkívüli külső esemény következménye (például katasztrófa, háború).

12. § Az intézmény valamely követelés átstrukturált követelésként történő nyilvántartását az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén szüntetheti meg:

- a) a követelés teljesítőnek minősül, beleértve azt az esetet is, amikor a követelés átminősítésére a kötelezett pénzügyi helyzetét figyelembe véve, annak a nem teljesítő kategóriából teljesítővé történő visszaminősítésére tekintettel került sor,
- b) az átstrukturált követelés teljesítővé minősítésétől legalább két éves próbaidőszak eltelt,
- c) a b) pont szerinti próbaidőszak minimum felében a jelentéktelennél nagyobb mértékű rendszeres tőke- vagy kamattörlesztés történt, és
- d) a próbaidőszak végén a kötelezett egyetlen kötelezettsége tekintetében sincs 30 napnál hosszabb késedelemben.

13. § Ha egy átstrukturált követelés kötelezettje megváltozik, új kötelezettje lesz, akkor az intézmény a követelést új eszköznek tekintheti, nem kell azt a továbbiakban átstrukturált követelésnek minősítenie, és azt besorolhatja az új kötelezett fizetőképességének figyelembevételével, feltéve, ha

- a) az új kötelezettel a piaci feltételek szerint kerül sor a szerződésmódosításra,
- b) a megállapított értékvesztés teljes mértékben visszairásra kerül az átstrukturálás megvalósulásával,
- c) valós átstrukturálásra kerül sor, azzal nem csak egy késedelmes követelésnek a kötelezett kapcsolt vállalkozása részére történő átadása valósul meg, és
- d) az új kötelezett hitelképessége, fizetőképessége (tőke- és kamattörlesztő képessége) megfelelő.

14. § Az intézmény valamely átstrukturált követelést az átstrukturálási intézkedés alkalmazásának időpontjától kezdve teljesítő kitettségnek tekinthet, ha

- a) az átstrukturálás időpontjában a kitettség nem minősült nem teljesítő kitettségnek, és
- b) az átstrukturálás nem eredményezte a kitettség nem teljesítővé minősítését.

- 15. §** (1) Az intézmény a nem teljesítő kitettségnek minősülő átstrukturált követelést – a 7. §-tól eltérően – csak az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén tekintheti teljesítőnek:
- a kitettség nem minősül értékvesztettnek vagy a CRR 178. cikke szerinti nem teljesítő kitettségnek (defaulted),
 - az átstrukturálás időpontjától legalább háromszázhatvanöt nap eltelt, és
 - az átstrukturálást követően nem áll fenn késedelem és az átstrukturálást követően nem merült fel a kötelezett pénzügyi helyzetének vizsgálata alapján olyan aggály, amely a követelés teljes összegének visszafizetését kétségessé tenné.
- (2) A követelés teljes összegének visszafizetése feltételezhető, ha
- a kötelezett az átstrukturálási feltételeknek megfelelő törlesztései révén visszafizette azt a követelést, amellyel korábban késedelemben volt (ha volt késedelem) vagy amely az átstrukturálás keretében leírásra került (ha nem volt késedelem), vagy
 - a kötelezett egyéb módon bizonyítani tudja, hogy meg tud felelni az átstrukturálás utáni feltételeknek.
- (3) Nem teljesítő kitettségnek minősülő átstrukturált követelésnek tekintendő az átstrukturálás időpontjában nem teljesítőnek minősülő kitettség mellett az a kitettség is, amely az átstrukturálással vagy azt követően vált nem teljesítővé.
- 16. §** Amennyiben valamely nem teljesítő kitettség kategóriából a teljesítő kitettség kategóriába átsorolt átstrukturált követelés tekintetében a 12. § b) pontja szerinti próbaidőszak alatt újabb átstrukturálásra került sor, vagy az adós ezen időszak alatt 30 napnál hosszabb késedelemben esett, az intézmény a követelést újra nem teljesítő kitettségnek tekinti.

5. Záró rendelkezések

- 17. §** Ez a rendelet 2017. január 1-jén lép hatályba.

Dr. Matolcsy György s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 40/2016. (X. 11.) MNB rendelete az ügyfél- és partnerminősítés, valamint a fedezetértékelés prudenciális követelményeiről

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 290. § (7) bekezdésében és a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdéi szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 180. § (7) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (9) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A rendelet hatálya és alkalmazási köre

- 1. §** E rendelet hatálya a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) hatálya alá tartozó pénzügyi intézményre, valamint a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdéi szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) hatálya alá tartozó befektetési vállalkozásra (a továbbiakban együtt: intézmény) terjed ki.
- 2. §** E rendelet előírásait az intézmény egyedi alapon, az összevont alapú felügyelet hatálya alá tartozó intézmény minden olyan vállalkozás tekintetében, amelyre az összevont alapú felügyelet hatálya az intézménnyel együttesen kiterjed, összevont alapon is alkalmazza.

2. Értelmező rendelkezések

3. § E rendelet alkalmazásában

1. *fogyasztó*: a Hpt. 6. § (1) bekezdés 28. pontjában meghatározott fogalom;
2. *külső hitelminősítő*: a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: CRR) 4. cikk (1) bekezdés 98. pontjában meghatározott fogalom;
3. *lakossági ügyfél*: a Bszt. 4. § (1) bekezdés 41. pontjában meghatározott fogalom;
4. *társfinanszírozás (konzorciális, szindikált hitelezés)*: több intézmény által közösen nyújtott hitel;
5. *ügyfélcsoport*: a CRR 4. cikk (1) bekezdés 39. pontjában meghatározott fogalom.

3. Az ügyfél- és partnerminősítés prudenciális követelményei

4. § Az intézmény a kockázatvállalási döntései megalapozása, a kockázatok kezelése, mérése, folyamatos nyomon követése és kontrollja érdekében az általa végzett tevékenységekben és az alkalmazott üzleti modellben rejlő kockázatok jellegével, nagyságrendjével, összetettségével arányos ügyfél- és partnerminősítési rendszert működtet, amely – egységes alapot biztosítva – segíti:

- a) az ügyfél, partner fizetőképességének, hitelképességének a kockázatvállalás előtti megállapítását,
- b) az ügyfél, partner fizetőképességében, hitelképességében bekövetkező változások becslését, jövőbeni fizetőképességének megállapítását,
- c) az ügyfél, partner nem teljesítési valószínűségének megállapítását, a nem teljesítési valószínűség számszerűsítését,
- d) az ügyfelek, partnerek azonos kockázatokat és nem teljesítési valószínűségeket tükröző kategóriákba sorolását, a nem teljesítő ügyfelek, partnerek elkülönítését.

5. § Az intézmény az ügyfél- és partnerminősítéssel összefüggésben belső szabályzatban rögzíti:

- a) az ügyfél- és partnerminősítési rendszer kialakításának és működtetésének célját,
- b) az ügyfél- és partnerminősítési rendszer meghatározásának, jóváhagyásának és felülvizsgálatának módját,
- c) az ügyfél- és partnerminősítésre vonatkozó eljárásrendet – beleértve a minősítések felülvizsgálatának gyakoriságát is –, a felelősségi és hatásköri szabályokat – beleértve a minősítések esetleges magasabb szintű felülbírálására vonatkozó szabályokat is –,
- d) az egyes ügyfél szegmensekben alkalmazott ügyfél- és partnerminősítési kategóriákat, továbbá amennyiben valamely ügyfél szegmensben a rövid, közép és hosszú távú hitelképesség jelölésére eltérő kategóriák kerülnek kialakításra, azok meghatározását,
- e) az ügyfelek és a partnerek minősítési kategóriákba történő besorolása során figyelembe veendő számszerűsíthető adatok, objektív szempontok, valamint a nem számszerűsíthető, szubjektív megítélésű információk és egyéb körülmények körének meghatározását, az alkalmazott mutatószámokat,
- f) amennyiben releváns, a külső hitelminősítő minősítésének figyelembevételére, az alkalmazott modellek vagy csoporthoz tartozó vállalkozás esetén az anyavállalati minősítési rendszer használatára, valamint e modellek és rendszerek felülvizsgálatára vonatkozó előírásokat,
- g) amennyiben releváns, az egyszerűsített minősítési eljárás, valamint az általánostól eltérő minősítési szempontok alapján történő értékelés szabályait,
- h) az ügyfél- és partnerminősítéshez kapcsolódó információszolgáltatási előírásokat (beleértve az ügyfél, partner, valamint az intézménnyel azonos csoporthoz tartozó vállalkozás által szolgáltatandó információk körét és gyakoriságát is),
- i) a minősítési eljárás eredményei felhasználásának módját (beleértve a limitrendszerrel, valamint a kitétségek minősítésével való összefüggések meghatározását is), az általános szabályoktól történő eltérés lehetőségét, az ilyen esetekben érvényesítendő előírásokat,
- j) az ügyfél- és partnerminősítés nyilvántartási és dokumentációs követelményeit.

- 6. §** (1) Az intézmény az ügyfél- és partnerminősítést minden olyan személyre, szervezetre elvégzi, amellyel kockázatvállalással járó szerződés kötését tervezi.
- (2) Amennyiben a kötelezettségvállalás teljes összegét, illetve annak egy részét garanciával vagy készfizető kezességgel harmadik személy biztosítja, és az intézmény az adott garanciát vagy kezességet a CRR 92. cikkében meghatározott

minimum tőkekövetelmény vagy a tőke megfelelés belső értékelési eljárása keretében folytatott tőkekövetelmény számítás során hitelbiztosítéki értékkel kockázatsökkentő tényezőként figyelembe veszi, akkor az intézmény a minősítést a kötelezettségvállalóra is elvégzi.

- (3) Csoporthoz tartozó ügyfél, partner esetében az intézmény a minősítést az ügyfélcsoport minden tagjára elvégzi.
- (4) Az ügyfél- és partnerminősítés során az intézmény
 - a) ügyfél kategóriánként eltérő minősítési módszereket és minősítési szempontokat,
 - b) a rövid, közép és hosszú távú hitelképesség jelölésére – időszávonként – eltérő kategorizálást is alkalmazhat, azonban ugyanazon időtáv tekintetében minden ügyfél, partner csak egy minősítési kategóriába sorolható.

- 7. §**
- (1) Az ügyfél- és partnerminősítés külső hitelminősítő értékelésének alkalmazásán is alapulhat.
 - (2) Külső hitelminősítő által készített minősítés használata esetén az intézmény belső szabályzatban rögzíti:
 - a) a külső hitelminősítővel és az általa alkalmazott minősítéssel szembeni elfogadási követelményeket,
 - b) a minősítés beszerzésének módját (megbízaton alapuló hitelminősítés, megbízás nélküli hitelminősítés),
 - c) több minősítés esetén az egyes minősítések közötti választás elvét,
 - d) a minősítés felülvizsgálatának módját és gyakoriságát,
 - e) a külső hitelminősítő által átadott információk dokumentálására vonatkozó előírásokat.

8. § Az intézmény az ügyfél- és partnerminősítésre modellt is alkalmazhat.

9. § Az adatvédelemmel kapcsolatos jogszabályi előírások figyelembevételével a fogyasztónak minősülő ügyfél és a lakossági ügyfél esetében az intézmény egyszerűsített (például a vállalatokkal, intézményekkel szembeni kitétségek esetében alkalmazottnál kevesebb minősítési kategóriát tartalmazó, kevesebb minősítési szempontot figyelembe vevő vagy ügylet szintű) minősítési rendszert is alkalmazhat.

10. § Az újonnan alakult vagy könyvvizsgálói kötelezettsége tekintetében a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény hatálya alá nem tartozó ügyfél, partner vonatkozásában az intézmény az általánostól eltérő minősítési elveket is alkalmazhat.

11. § Az intézmény az anyavállalata ügyfél- és partnerminősítési rendszerét is használhatja, feltéve, hogy az anyavállalat ügyfél- és partnerminősítési rendszere megfelel az e rendeletben foglalt szempontoknak, és magyar vagy angol nyelven dokumentált.

- 12. §**
- (1) A társfinanszírozásban részt vevő intézmény az ügyfelet, partnert önállóan is minősítés alá vonja.
 - (2) Az intézmény a társfinanszírozást vezető intézménytől minden olyan információt beszerez, amely lehetővé teszi, hogy az ügyfelet, partnert a saját belső szabályozásának megfelelően minősítse.
 - (3) A társfinanszírozást vezető intézmény köteles a (2) bekezdés szerinti információt a társfinanszírozásban részt vevő intézmény részére megadni.

- 13. §**
- (1) Az intézmény a 6. § szerinti minősítést a szerződés futamideje alatt évente legalább egyszer, illetve ha az intézmény belső politikájában ettől eltérő gyakoriságú minősítési gyakorlatot rögzített, vagy az ügyfél, partner kedvezőtlen minősítése gyakoribb értékelést indokol, évente több alkalommal is felülvizsgálja.
 - (2) Az intézmény a 6. § szerinti minősítést soron kívül felülvizsgálja a kockázati tényezők jelentős megváltozásakor (például az ügyfél helyzetének romlása vagy fizetési hajlandóságának megváltozása), valamint abban az esetben, ha olyan információ birtokába jut, amely feltételezhetően a besorolási kategória változtatását vonja maga után (például csődeljárás, felszámolási eljárás megindításának közzététele).

- 14. §** Az intézmény az ügyfél- és partnerminősítés során nem alkalmazhat kivételes eljárást vagy – minden egyéb tényezőtől való eltekintés mellett – előnyben részesítést eredményező kedvezőbb elbírálást, minősítési kategóriába történő besorolást azon személy vagy ügyfélcsoport részére, amely
 - a) az intézmény anyavállalata vagy leányvállalata,
 - b) az adott anyavállalat leányvállalata,
 - c) az intézményben befolyásoló részesedéssel rendelkező tulajdonos vagy
 - d) olyan vállalkozás, amelyben az intézmény, az intézmény tulajdonosa vagy az intézmény kockázati profiljára lényeges hatást gyakorló személye befolyásoló részesedéssel rendelkezik.

4. A fedezetértékelés prudenciális követelményei

- 15. §** Az intézmény a fedezetértékeléssel összefüggésben – az általa végzett tevékenységekben és az alkalmazott üzleti modellben rejlő kockázatok jellegével, nagyságrendjével, összetettségével arányos módon – belső szabályzatban rögzíti:
- a fedezetértékelés – beleértve a kockázatvállalás során, a biztosíték elfogadása előtt történő értékelést (elfogadhatóság és érték meghatározása), valamint a fedezetek rendszeres, utólagos értékelését – eljárásrendjét, felelősségi és hatásköri szabályait,
 - az elfogadható fedezettípusokat, elkülönítve a tőkekövetelmény számítás során figyelembe nem vehető, de a hitelkockázat mérséklése érdekében alkalmazható biztosítéktípusokat (ingó és ingatlan vagyontárgyak, követelések), valamint jogi kikötéseket és szerződéseket,
 - a fedezetek elfogadhatóságának értékelésénél alapul veendő tényezőket és szempontokat (például jogi érvényesíthetőség, illetve az azt korlátozó tényezők, hozzáférhetőség, likviditás, mobilizálhatóság), fedezet típusonkénti bontásban,
 - a különféle fedezetek együttes alkalmazásának gyakorlatát, a fedezetek bevonásának sorrendjét,
 - a fedezetek értékének meghatározására alkalmazott módszereket, fedezet típusonkénti bontásban,
 - az alkalmazott ügyfél- és partner, valamint ügylet kockázati kategóriák fedezettségi követelményeit,
 - amennyiben a fedezetek értékelésével az intézmény harmadik felet bíz meg, az értékeléssel megbízott féllel és az értékeléssel szemben támasztott általános, minimális elvárásokat,
 - a fedezetek utólagos értékelésének gyakoriságát, fedezet típusonkénti bontásban,
 - a fedezetek értékében, meglétében, hozzáférhetőségében és érvényesíthetőségében bekövetkező változások esetén alkalmazandó eljárásokat,
 - a fedezetek érvényesítésére, értékesítésére vonatkozó előírásokat (feltételek, időpontok, felelősök),
 - a fedezetekre vonatkozó nyilvántartási és dokumentációs követelményeket.
- 16. §** (1) A fedezet értékelésekor alapul vett érték 15. § e) pontja szerinti meghatározása során kiindulási alapul a fedezet
- piaci értéke, ha van megbízható értékítéletet tükröző piaci ára,
 - értékbecslő szakértő, vagyoneértékelő vagy könyvvizsgáló által felülvizsgált általános értékelési eljárással, módszerrel meghatározott értéke, ha a fedezetnek nincs piaca vagy nincs megbízható értékítéletet tükröző piaci ára
- szolgál.
- (2) Az intézmény a fedezet (1) bekezdés szerinti értéke meghatározásakor a következő szempontokat is figyelembe véve jár el:
- ingatlanfejlesztéshez kapcsolódó kintlévőségek esetében az intézmény az – ingatlanfejlesztésben megtestesülő – biztosíték piaci értékét vagy az általános értékelési eljárással meghatározott értékét ingatlanszakértővel (vagyoneértékelővel) vagy az intézmény választott könyvvizsgálójától független könyvvizsgálóval felülvizsgáltatja,
 - ha az ingatlanfejlesztés, illetve az ingatlan értéke – annak hasznosíthatósága révén – szorosan összefügg az adós fizetőképességével (annak esetleges csődje, felszámolása vagy az ellene indított végrehajtási eljárás esetén az ingatlan más személy által nem, vagy csak erősen csökkentett mértékben és jövedelmezősséggel hasznosítható), akkor a fedezet értékének meghatározásakor az intézmény az ingatlan hasznosíthatóságát is figyelembe veszi,
 - jelzáloggal terhelt ingatlan esetében az intézmény figyelembe veszi a bejegyzés ranghelyét, az előző ranghelyeken szereplő bejegyzéseknek az ingatlan vagyoneértékelő, vagy az intézmény választott könyvvizsgálójától független könyvvizsgáló által meghatározott értékéhez viszonyított hányadát,
 - garancia vagy készfizető kezességvállalásban megtestesülő fedezet esetén az intézmény a garantőr vagy a készfizető kezes minősítését veszi alapul,
 - ha a garancia vagy a készfizető kezességvállalás nem biztosítja a teljes kockázatvállalást, a további fedezetek értékelésénél az intézmény figyelembe veszi, hogy a garancia vagy a készfizető kezességvállalás érvényesítése esetén a további biztosítékból való megtérülésnél a garantőr, illetve a készfizető kezes az intézménnyel a követelés milyen arányában osztozik,
 - óvadékba helyezett értékpapírban megtestesülő biztosíték esetén az értékpapír piaci értéke, illetve általános értékelési eljárással meghatározott értéke mellett figyelembe vehető a kibocsátó minősítése is,

- g) a piaci érték, illetve az általános értékelési eljárással meghatározott érték diszkontálendő tapasztalati megtérülési ráták adatai alapján számított – legalább évente felülvizsgált – diszkontfaktorokkal, amelyet az intézmény fedezettípusonként határoz meg.

5. Záró rendelkezések

- 17. §** Ez a rendelet 2017. január 1-jén lép hatályba.

Dr. Matolcsy György s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A miniszterelnök kabinetfőnökének 4/2016. (X. 11.) MK rendelete a miniszterelnök kabinetfőnöke feladatkörét érintő ágazati honvédelmi feladatokról

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény 81. § (3) bekezdésében, valamint a honvédségi adatkezelésről, az egyes honvédelmi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos katonai igazgatási feladatokról szóló 2013. évi XCVII. törvény 68. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 19/B. §-ában és az Alaptörvény 18. cikk (2) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 77. §-ában meghatározott feladatkörében eljáró honvédelmi miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. § E rendelet alkalmazásában

- a) *ágazat*: a Miniszterelnöki Kabinetiroda és az érintett szervezetek,
- b) *érintett szervezetek*: a Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter (a továbbiakban: miniszter) irányítása, felügyelete, alapítói joggyakorlása vagy tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó szervezetek,
- c) *KMR*: különleges működési rend, amely a rendkívüli állapot, a szükségállapot, a megelőző védelmi helyzet, a terrorveszélyhelyzet vagy a váratlan támadás időszakában (a továbbiakban együtt: honvédelmi vonatkozású különleges jogrendi időszak) az ágazat működése érdekében bevezetett különleges működési rendszabályok rendszere,
- d) *minősített adatot kezelő elektronikus rendszer*: a külpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium által működtetett, minősített adatok kezelésére szolgáló rendszer Miniszterelnöki Kabinetirodán üzemeltetett végpontja.

2. § (1) A miniszter az ágazat honvédelmi feladatainak ellátása, a feladatok végrehajtásának megszervezése és irányítása érdekében gondoskodik

- a) a feladatok végrehajtását koordináló munkacsoport (a továbbiakban: honvédelmi munkacsoport) létrehozásáról és működési feltételeinek megteremtéséről,
- b) KMR esetén a Miniszterelnöki Kabinetiroda működőképességének fenntartására vonatkozó tervek elkészítéséről, a honvédelmi felkészítéshez szükséges anyagi, eszköz- és szállítókapacitási igények felméréséről.

(2) A miniszter gondoskodik az ágazat védelmi igazgatás tervrendszerének kialakításáról, működtetéséről, valamint az ágazat meghagyással kapcsolatos feladatainak ellátásáról.

3. § A miniszter az általa kijelölt állami vezetők útján az ágazat honvédelmi feladatainak végrehajtása érdekében gondoskodik

- a) a honvédelmi munkacsoport működtetéséről,
- b) az érintett szervezetek vezetőinek javaslatai alapján a szükséges mértékű személyi- és eszközállomány átcsoportosításáról,
- c) a Miniszterelnöki Kabinetiroda által használt épületekben kialakított nyilvántartók, és a nyilvántartókban kiépített minősített adatot kezelő elektronikus rendszerek működtetéséhez szükséges feltételek biztosításáról,
- d) az ágazat tekintetében a vagyon- és személyvédelemhez, valamint a dokumentációk biztonságba helyezéséhez szükséges feltételek biztosításáról,
- e) a Miniszterelnöki Kabinetirodán belüli értesítési-riasztási rendszer, az ügyeleti szolgálat váltásos rendszerben történő működtetéséről,
- f) az ágazat tekintetében a Nemzeti Intézkedések Gyűjteményében meghatározott feladatok végrehajtására történő felkészüléséről,
- g) az ágazat által vezetett nyilvántartások védelméről és azok rendelkezésre állásáról,

- h) a közigazgatási informatikai rendszer KMR idején történő működtetésének biztosítása érdekében végrehajtandó időszakos feladatok ellátásában való közreműködésről,
- i) a Miniszterelnöki Kabinetiroda honvédelmi intézkedési tervének elkészítéséről, és
- j) az ágazat védelemszervezését érintő informatikai feladatok ellátásáról.

- 4. §**
- (1) A 3. § szerint kijelölt, a feladat- és hatáskörében érintett állami vezetők az érintett szervezetek vezetőinek javaslatára kijelölik az érintett szervezeteknél a honvédelmi feladatok végrehajtásáért felelős szervezeti elemeket, személyeket.
 - (2) A Miniszterelnöki Kabinetirodán a 3. § szerint kijelölt személy
 - a) gondoskodik a Miniszterelnöki Kabinetiroda tekintetében a (3) bekezdés szerinti feladatok ellátásáról,
 - b) figyelemmel kíséri az érintett szervezeteknél a honvédelmi intézkedési terv összeállítását, az érintett szervezetek honvédelmi feladatainak teljesítését, a honvédelmi intézkedési terv időszakos felülvizsgálatát, módosítását,
 - c) figyelemmel kíséri az érintett szervezetek NATO válságkezelési gyakorlatokon, valamint az egyéb honvédelmi gyakorlatokon való részvételét,
 - d) közreműködik az érintett szervezetekre vonatkozó védelmi feladatok tervezési rendszerének kialakításában, működtetésében,
 - e) figyelemmel kíséri az érintett szervezetek befogadó nemzeti támogatással kapcsolatos feladatainak ellátását, és
 - f) közreműködik a honvédelmi felkészítés kormányzati feladattervében meghatározott feladatok végrehajtásában és az e célra jóváhagyott költségvetési források felhasználásáról szóló beszámoló tervezetének, valamint a honvédelmi felkészítés következő évi feladattervéhez szükséges javaslatok és költségvetési igények tervezetének összeállításában.
 - (3) Az érintett szervezetekben az (1) bekezdés alapján kijelölt személy
 - a) gondoskodik a honvédelmi intézkedési terv és annak módosítása előkészítéséről, rendszeres felülvizsgálatáról,
 - b) gondoskodik arról, hogy az érintett szervezetekben a honvédelmi intézkedési terv végrehajtásában részt vevő személyi állomány a honvédelmi intézkedési tervet megismerje, valamint begyakorolja, és
 - c) gondoskodik arról, hogy a honvédelmi intézkedési terv végrehajtását biztosító erők és eszközök rendelkezésre álljanak.
 - (4) A honvédelmi munkacsoport
 - a) figyelemmel kíséri az ágazat befogadó nemzeti támogatással kapcsolatos feladatainak a végrehajtását, és
 - b) együttműködik a védelmi igazgatás szerveivel a honvédelmi feladatok ellátásában.

5. § Az érintett szervezetek honvédelmi intézkedési terveit, azok módosításait a miniszter hagyja jóvá.

6. § Az ágazat honvédelmi intézkedési tervei tartalmazzák a KMR bevezetésének időszakára vonatkozó, a honvédelmi feladatok ellátását rendkívüli körülmények között is biztosító, személyi és anyagi erőforrásokra is kiterjedő működési szabályokat.

- 7. §**
- (1) Az ágazathoz tartozó, meghagyásba bevont szervekről (a továbbiakban: meghagyásba bevont szerv) a Miniszterelnöki Kabinetirodának a miniszter honvédelmi feladatai koordinálására kijelölt hivatali egysége tájékoztatást küld
 - a) a honvédelmi igazgatás központi döntés-előkészítő és végrehajtás koordináló szakmai szerve,
 - b) a Magyar Honvédség katonai igazgatási és központi adatfeldolgozó szerve részére.
 - (2) Minden olyan változásról, ami jelentős mértékben befolyásolja a rendkívüli állapot vagy a megelőző védelmi helyzet idején ellátandó feladatok végrehajtását, a meghagyásba bevont szervek vezetői soron kívül tájékoztatják a minisztert.

- 8. §**
- (1) A hadkötelezettség bevezetését követően a meghagyásba bevont szerv
 - a) a munkaköröket tartalmazó nyilvántartást és a – Magyar Honvédség katonai igazgatási és központi adatfeldolgozó szerve által visszaigazolt – meghagyási névjegyzéket a honvédelmi vonatkozású különleges jogrendi időszakban szükséges működésüket alátámasztó okmányokhoz, illetve a részükre meghatározott feladatokat tartalmazó tervekhez, intézkedésekhez csatolja,

- b) a meghagyási névjegyzék visszaigazolását követő 30 napon belül tájékoztatja az állományába tartozó hadkötelesek teljes – ezen belül a meghagyásra felterjesztett és ténylegesen meghagyott személyek – létszámáról a honvédelmi igazgatás központi döntés-előkészítő és végrehajtás koordináló szakmai szervét és a Miniszterelnöki Kabinetirodának a miniszter honvédelmi feladatai koordinálására kijelölt hivatali egységét,
 - c) a név szerinti meghagyás tényét – Magyar Honvédség katonai igazgatási és központi adatfeldolgozó szerve visszaigazolását követő 30 napon belül – közli az érintettel, továbbá tájékoztatja a meghagyással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről.
- (2) A meghagyási tevékenység személyi és tárgyi feltételeinek biztosításáért, végrehajtásáért a meghagyásba bevont szerv vezetője a felelős.

9. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Rogán Antal s. k.,
miniszterelnök kabinetfőnöke

Az igazságügyi miniszter 21/2016. (X. 11.) IM rendelete a bírósági végrehajtás szervezetéről szóló 16/2001. (X. 26.) IM rendelet módosításáról

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 307. § (2) bekezdés a)–c) és e) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A bírósági végrehajtás szervezetéről szóló 16/2001. (X. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Bvszr.) 9. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(1) Az önálló végrehajtói állásra a Kar Hivatali szerve a miniszter egyetértésével az állás létesítésétől (megüresedésétől) számított 6 hónapon belül pályázatot ír ki.”
- 2. §** (1) A Bvszr. 11. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(2) A pályázati eljárásban hiánypótlásra való felhívásnak és hiánypótlásnak nincs helye. A hiányosan vagy késve benyújtott pályázatot a Kar Hivatali szerve érvénytelennek tekinti és érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.”
- (2) A Bvszr. 11. § (3a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(3a) A meghallgatáson a pályázó, a jegyzőkönyvvezető, és a következő tagokból álló bizottság vesz részt: a Kar Hivatali szervének vezetője vagy az általa kijelölt, jogi végzettséggel rendelkező, a Kar Hivatali szervével munkaviszonyban álló személy, a Kar elnöksége által kijelölt elnökségi tag és a miniszter által vezetett minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) képviselője. A bizottság a 2. számú melléklet 5. pontjában meghatározott értékelési szempontok szerinti pontozással alkot véleményt. A személyes meghallgatás alapján adott összesített pontszámot a bizottsági tagok által adott pontok számtani átlaga alapján kell meghatározni.”
- (3) A Bvszr. 11. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(5) A Kar Hivatali szerve a pályázati határidő leteltétől számított hatvan napon belül a pályázatokat elbírálja, a pályázókról kialakított véleményét kinevezési javaslatba foglalja és a kinevezési javaslatot a mellékleteivel együtt felterjeszti a miniszterhez.”
- 3. §** (1) A Bvszr. 11/B. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(1) Az iskolai végzettséget végzettségenként adott pontokkal akként kell értékelni, hogy a végrehajtói tevékenység során használható ismereteket adó
- a) felsőfokú végzettségként a végrehajtási jogi szakokleveles tanácsadó szakirányú továbbképzési szakon szerzett felsőfokú szakképzettségre, valamint a gazdasági, pénzügyi vagy számviteli területen megszerzett felsőfokú szakképzettségre, továbbá a végrehajtói tevékenység során használható ismereteket adó szakjogász képzésen, így különösen a végrehajtási jogi szakjogász, adójogi szakjogász, társasági jogi és cégjogi szakjogász, tőkepiaci és bank szakjogász képzésen megszerzett felsőfokú szakképzettségre lehet pontot adni,

b) egyéb végzettségként, szakképzettségként vehető figyelembe az előzőekhez nem tartozó végzettség és szakképzettség, ha a végrehajtói tevékenység ellátásához tipikusan hasznosítható ismereteket ad azzal, hogy az értékbecslési, jogi, igazságügyi, közigazgatási, adózási, pénzügyi, számviteli, informatikai ismereteket adó akkreditált képzéseket és szakképesítéseket, továbbá a közvetítői szakmai képzéseket hasznosítható ismeretnek kell tekinteni.”

(2) A Bvszr. 11/B. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A szakmai gyakorlat számításánál szakirányú gyakorlatként veendő figyelembe a bírósági végrehajtói, valamint a bírósági végrehajtó-helyettesi gyakorlat, a végrehajtási jogterületen végzett bírói és bírósági titkári munka, valamint az adóvégrehajtói, a közjegyzői, illetve a közigazgatásban végrehajtási jogterületen szerzett gyakorlat.”

(3) A Bvszr. 11/B. §-a a következő (3a) és (3b) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) A szakmai gyakorlat számításánál egyéb szakirányú gyakorlatként veendő figyelembe a végrehajtáshoz kapcsolódó jogi szakterületen végzett bírói és bírósági titkári munka, valamint a bírósági végrehajtójelöltként, végrehajtási ügyintézőként, továbbá a jogi szakvizsgálathoz szükséges szakmai gyakorlatként figyelembe vett és szerzett olyan gyakorlat, mely a végrehajtáshoz kapcsolódó jogi szakterülettel összefügg. A jogi szakvizsgálathoz szükséges szakmai gyakorlatként figyelembe vett és szerzett gyakorlatot a jogi szakvizsga megszerzését követően egyéb szakirányú gyakorlatként figyelembe kell venni.

(3b) A (3) és (3a) bekezdés szerinti értékelés során egy kategóriában legfeljebb 10 év gyakorlati idő vehető figyelembe. A szakmai gyakorlatért adott pontok számát a bírósági végrehajtói, végrehajtó-helyettesi és bírósági végrehajtójelölti jogerős fegyelmi büntetés kiszabása esetén csökkenteni kell: figyelmeztetés és megrovás esetén 5 ponttal, egyéb fegyelmi büntetés esetén 15 ponttal.”

(4) A Bvszr. 11/B. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A bizottság a személyes meghallgatással meggyőződik a pályázónak a végrehajtói tevékenység gyakorlásához, az iroda megszervezéséhez és vezetéséhez, a vállalkozás irányításához szükséges elméleti és gyakorlati ismereteiről, szakmai tapasztalatáról, kommunikációs képességeiről, tájékozódik a kinevezés esetleges kizártságára utaló körülményekről, valamint a végrehajtói tevékenység megkezdéséhez szükséges szakmai, személyi és tárgyi feltételek biztosításával kapcsolatos elképzeléseiről, ismereteiről.”

4. § A Bvszr. 14. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A Kar Hivatali szerve megvizsgálja a benyújtott iratokat és a bünyügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági erkölcsi bizonyítványt; valamint a 12. § (2) bekezdésében foglalt adatokra, illetve körülményekre vonatkozóan – az elnökség legalább egy tagjának bevonásával – meghallgatja a névjegyzékbe veendő személyt, továbbá meghallgathatja a kérelmező (munkáltatói jogokat gyakorló) önálló végrehajtót is, majd dönt a névjegyzékbe vétel kérdésében.”

5. § A Bvszr. 24. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„24. § (1) A jelölt a végrehajtói szakvizsgára történő jelentkezését a Jogakadémia képzésszervezést támogató informatikai rendszere útján nyújthatja be.

(2) A jelöltnek a jelentkezéssel egyidejűleg a Jogakadémia képzésszervezést támogató informatikai rendszerébe a következő dokumentumokat kell feltöltenie:

a) a középfokú iskolai végzettséget vagy a jogi szakvizsga letételét igazoló eredeti bizonyítványt vagy hiteles másolatát,

b) a szakmai gyakorlat teljesítéséről és – adott esetben – az abba beszámítható időről szóló igazolást,

c) a szakvizsgára készített, a Jogakadémia által közzétett tartalmi és formai követelményeknek megfelelő írásbeli vizsgamunkát (szakdolgozat) és

d) a végrehajtói szakvizsga díjának befizetéséről szóló igazolást.”

6. § A Bvszr. 26. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A végrehajtói szakvizsgára bocsátásról a Jogakadémia határoz; kitűzi a végrehajtói szakvizsga helyét és időpontját, kijelöli a vizsgabizottság elnökét és 4 tagját.”

7. § A Bvszr. 28. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„28. § A végrehajtói szakvizsga tárgyai a következők:

a) a bírósági végrehajtásról szóló törvény és a bírósági végrehajtásra vonatkozó egyéb jogszabályok,

b) a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól, az adózás rendjéről, valamint a természetes személyek adósságrendezéséről szóló törvény végrehajtásra vonatkozó rendelkezései,
c) a zálogtárgyak értékesítésére vonatkozó jogszabályok,
d) a bírósági végrehajtói ügyvitel és pénzkezelés,
e) a bírósági végrehajtói díjszabás,
f) az Alaptörvény főbb rendelkezései, továbbá az igazságügyi szervezetre és az igazságügyi alkalmazottak szolgálati viszonyára vonatkozó főbb szabályok,
g) a bírósági végrehajtói tevékenység ellátásához szükséges jogi alapismeretek (a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény, a polgári perrendtartásról szóló törvény, a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény, a büntetőeljárásról szóló törvény, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény, valamint a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló törvény)."

- 8. §** A Bvszr. 35. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„35. § Ha a bírósági végrehajtói oklevél elveszett, megsemmisült vagy megrongálódott, a 2016. július 1. napja után teljesített szakvizsga esetén a Jogakadémia, az ezt megelőzően teljesített szakvizsga esetén a minisztérium pótolja az oklevelet.”
- 9. §** A Bvszr. 37. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) A végrehajtói szakvizsgáról jelötenként külön jegyzőkönyvet kell készíteni, és ebben fel kell tüntetni
a) a jelölt személyes adatait,
b) a végrehajtói szakvizsga helyét és időpontját,
c) az írásbeli kérdéssor megjelölését,
d) a jelölt számára a szóbeli vizsgán feltett kérdéseket,
e) azt, hogy a jelölt a végrehajtói szakvizsgán megfelelt vagy nem felelt meg, és ez utóbbi esetben a vizsgabizottság a végrehajtói szakvizsga megismétlésére utasította.”
- 10. §** A Bvszr. 39. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A jelöltnek a végrehajtói szakvizsga díját a Jogakadémia által meghatározott, és a képzésszervezést támogató informatikai rendszerén közzétett módon kell befizetnie.”
- 11. §** A Bvszr. 42. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„42. § A jelöltnek az ügyintézői vizsgára való jelentkezéssel egyidejűleg a Jogakadémia képzésszervezést támogató informatikai rendszerébe a következő dokumentumokat kell feltöltenie:
a) a középfokú iskolai végzettséget igazoló eredeti bizonyítványt vagy hiteles másolatát,
b) a szakmai gyakorlat teljesítéséről szóló – a vizsgázó tevékenységének értékelésére is kiterjedő –, a törvényszék elnöke által kiállított igazolást,
c) a szakvizsgára készített írásbeli vizsgamunkát (szakdolgozat),
d) a végrehajtói ügyintéző vizsga díjának befizetéséről szóló igazolást.”
- 12. §** A Bvszr. a következő 76/A. §-sal egészül ki:
„76/A. § E rendeletnek a bírósági végrehajtás szervezetéről szóló 16/2001. (X. 26.) IM rendelet módosításáról szóló 21/2016. (X. 11.) IM rendelettel (a továbbiakban: Módr3.) módosított 24. §-át, 26. § (1) bekezdését, 28. §-át, 35. §-át, 37. § (1) bekezdését, 39. § (2) bekezdését, 42. §-át, 25. § (2) bekezdését, 29. § (1) bekezdését, 40. § (1) bekezdését, 43. §-át és 76. § (3) bekezdését a Módr3. hatálybalépését követően meghirdetésre kerülő végrehajtói szakvizsgák vonatkozásában kell alkalmazni.”
- 13. §** A Bvszr. a következő 78. §-sal egészül ki:
„78. § A miniszter a Szigetszentmiklósi Járásbíróság mellett létesített álláshelyek közül egyet – a Ráckevei Járásbíróság mellett létesített álláshely megszűnésével összefüggésben – a Ráckevei Járásbíróság mellé kinevezett végrehajtó áthelyezésével tölt be 2017. január 1. napjával.”
- 14. §** A Bvszr. 1. számú melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 15. §** A Bvszr. 1. számú melléklete a 2. melléklet szerint módosul.

- 16. §** A Bvszr. 2. számú melléklete helyébe a 3. melléklet lép.
- 17. §** A Bvszr.
- a) 11. § (3) bekezdésében a „személyeket” szövegrész helyébe a „pályázókat” szöveg,
 - b) 11/B. § (4) bekezdésében a „három hónap” szövegrész helyébe a „hat hónap” szöveg,
 - c) 12. § (1) bekezdés c) pontjában és (4) bekezdésében a „három pályázó” szövegrész helyébe az „öt pályázó” szöveg,
 - d) 12. § (5) bekezdésében a „8 napon belül” szövegrész helyébe a „30 napon belül” szöveg,
 - e) 25. § (2) bekezdésében a „honlapján” szövegrész helyébe a „képzésszervezést támogató informatikai rendszerén” szöveg,
 - f) 29. § (1) bekezdésében a „Jogakadémián” szövegrész helyébe a „Jogakadémia által meghatározott helyszínen” szöveg,
 - g) 40. § (1) bekezdésében a „3000 Ft” szövegrész helyébe a „6000 Ft” szöveg,
 - h) 43. §-ában a „bocsátás iránti kérelem benyújtására és elintézésére” szövegrész helyébe a „történi jelentkezésre” szöveg,
 - i) 76. § (3) bekezdésében a „jelentkezési kérelmükhöz” szövegrész helyébe a „jelentkezésükhöz” szöveg lép.
- 18. §** Hatályát veszti a Bvszr. 10. § (2) és (3) bekezdése.
- 19. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
 (2) A 13. §, a 15. § és a 2. melléklet 2017. január 1. napján lép hatályba.

Dr. Trócsányi László s. k.,
igazságügyi miniszter

1. melléklet a 21/2016. (X. 11.) IM rendelethez

1. A Bvszr. 1. számú melléklet XI. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„XI.

Szolnoki Törvényszék

Jászberényi Járásbíróság	2
Karcagi Járásbíróság	1
Kunszentmártoni Járásbíróság	1
Mezőtúri Járásbíróság	1
Szolnoki Járásbíróság	4
Tiszafüredi Járásbíróság	2
Összesen:	11

”

2. A Bvszr. 1. számú mellékletében az „Országosan: 219” szövegrész helyébe az „Országosan: 230” szöveg lép.

2. melléklet a 21/2016. (X. 11.) IM rendelethez

A Bvszr. 1. számú melléklet XIV. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„XIV.**Budapest Környéki Törvényszék**

Budakörnyéki Járásbíróság	1
Budaörsi Járásbíróság	2
Ceglédi Járásbíróság	1
Dabasi Járásbíróság	2
Dunakeszi Járásbíróság	2
Gödöllői Járásbíróság	3
Monori Járásbíróság	2
Nagykátai Járásbíróság	1
Nagykőrösi Járásbíróság	1
Ráckevei Járásbíróság	1
Szentendrei Járásbíróság	1
Szigetszentmiklósi Járásbíróság	2
Váci Járásbíróság	1
Összesen:	<u>20</u>

”

3. melléklet a 21/2016. (X. 11.) IM rendelethez

„2. számú melléklet a 16/2001. (X. 26.) IM rendelethez

A bírósági végrehajtói állásra pályázók szakmai értékelésének szempontjai és a szakmai értékelésnél adható pontok

1. Iskolai végzettség – maximális pontszám: 20

	értékelési szempont	adható pontszám
1.1.	a végrehajtói tevékenység során használható ismereteket adó szakjogászai szakképzettség	15
1.2.	a végrehajtói tevékenység során használható ismereteket adó egyéb felsőfokú szakképzettség	10
1.3.	a végrehajtói tevékenység során használható ismereteket adó egyéb végzettség, szakképzettség	5

2. Szakmai vizsga – maximális pontszám: 60

	értékelési szempont	adható pontszám
2.1.	jogi szakvizsga	30
2.2.	bírósági végrehajtói szakvizsga	20
2.3.	végrehajtójelölti kézbesítési vizsga	5
2.4.	végrehajtási ügyintézői vizsga	5
2.5.	a végrehajtói tevékenység során használható ismeretekről számot adó egyéb szakmai vizsga	2

3. Szakmai gyakorlat – maximális pontszám: 30

	értékelési szempont	adható pontszám
3.1.	szakirányú gyakorlat	4
3.2.	egyéb szakirányú gyakorlat	3

4. Nyelvtudás – maximális pontszám: 10

	értékelési szempont	adható pontszám
4.1.	élő idegen nyelvből tett, államilag elismert, felsőfokú (C1) komplex típusú nyelvvizsga	5
4.2.	élő idegen nyelvből tett, államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga	3
4.3.	szaknyelvi vizsga	4

5. Személyes meghallgatás – maximális pontszám: 60

	értékelési szempont	adható maximális pontszám
5.1.	végrehajtási joggal és kapcsolódó jogterületekkel összefüggő naprakész jogi ismeretek	40
5.2.	a végrehajtási eljárással kapcsolatos gyakorlati ismeretek	20

6. Tudományos eredmény, szakmai oktatás – maximális pontszám: 5

	értékelési szempont	adható maximális pontszám
6.1.	szakirányú tudományos fokozat	5
6.2.	egyéb szakirányú tudományos eredmény, oktatás, vizsgáztatás	5

"

VII. A Kúria határozatai

A Kúria 2/2016. PJE jogegységi határozata a végrendelet tanújának aláírásáról és a személyének megállapításáról

A Kúria Polgári Kollégiuma mint jogegységi tanács, a Polgári Kollégium kollégiumvezető-helyettese és a Pfv.I.20.728/2015. számú felülvizsgálati eljárásban eljáró tanács elnöke által a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) 32. § (1) bekezdés a) pontja és 32. § (1) bekezdés b) pontja alapján előterjesztett indítványok együttes elbírálásával a Bsz. 34. § (4) bekezdés a) pontja alapján eljárva meghozta a következő

jogegységi határozatot:

1. A jogegységi tanács a 3/2012. Polgári jogegységi határozatot hatályon kívül helyezi.
2. A végrendeleti tanú aláírása megfelel az aláírással szemben támasztott követelményeknek, ha a tanú a rá jellemző, általa kialakított egyedi írásformát és írásképet tükröző módon írja alá az okiratot. Ha a tanú személye az okiratról nem állapítható meg, a bíróság erre vonatkozóan bizonyítást folytathat le.
3. A jogegységi tanács az EBH 2015.P.10. számon közzétett határozat elvi bírósági határozatként való fenntartását megszünteti.

Indokolás

I.

1. A 3/2012. Polgári jogegységi határozat rendelkező része kimondja: „A végrendelet tanújának az okiratot a rá jellemző szokásos módon kell aláírnia. A tanú aláírását sem neve kezdőbetűjének feltüntetése, sem olvashatlan írásjel vagy a tanú ügyvédi bélyegzőjének használata nem pótolja. A tanú személyének magából az okiratról megállapíthatónak kell lennie.”
2. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság előtt Pfv.I.20.728/2015. számon indított felülvizsgálati eljárásban az eljárás lefolytatására kijelölt öttagú tanács elnöke 2016. április 6-án a Bsz. 33. § (1) bekezdés b) pontja szerinti jogkörében eljárva a Bsz. 32. § (1) bekezdés b) pontja alapján jogegységi eljárást indítványozott, mert az eljáró tanács el kíván térni az EBH 2015.P.10. számon elvi határozatként közzétett Pfv.I.20.133/2013/5. számú határozattól. A Pfv.I.20.728/2015. számú ügyben eljáró tanács a Bsz. 32. § (2) bekezdése alapján az eljárást felfüggesztette.
3. A szaktanács álláspontja szerint az 1959-es Ptk. 629. § (1) bekezdés b) pontjának alkalmazásában a végrendeleti tanú aláírásával szemben az a követelmény, hogy a tanú a rá jellemző, szokásos módon írja alá a nevét. Személyének magából az okiratról, amennyiben ez nem lehetséges, a tanú személyének megállapítására irányuló bizonyítási eljárásból megállapíthatónak kell lennie. Ennek hiányában az öröklési szerződés (végrendelet) alaki okból érvénytelen. Ezzel szemben az EBH 2015.P.10. számon közzétett elvi határozatában – a rendelkező részéből is kitűnően – a Kúria arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tanú személyének nem feltétlenül az aláírásból, de magából az okiratról – külön bizonyítás nélkül – azonosíthatónak kell lennie.
4. Az eljáró tanács elnökének indítványa mellett a Polgári Kollégium kollégiumvezető-helyettese a Bsz. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogkörében eljárva a Bsz. 32. § (1) bekezdés a) pontja alapján indítványozta, hogy a Kúria Polgári Kollégiuma jogegységi tanácsként eljárva vizsgálja meg a 3/2012. Polgári jogegységi határozatot abból a szempontból, hogy indokolt-e annak a hatályon kívül helyezése és új jogegységi határozat meghozatala. Javasolta, hogy a jogegységi tanács az indítványokról egyesített eljárásban döntsön.
5. A Polgári Kollégium kollégiumvezető-helyettese rámutatott, hogy a 3/2012. Polgári jogegységi határozat indokolása azt tartalmazza: a tanú személyére nézve bizonyítás nem folytatható le; az aláírásnak legalább olyan mértékben kell olvashatónak lennie, hogy abból kideríthető legyen a személye; az olvashatlan aláírás akkor fogadható el, ha az okiraton a tanú a nevét olvasható módon is feltünteti. Hangsúlyozta, hogy ehhez képest a jogegységi határozat rendelkező része csak azt a megszorítást tartalmazza, hogy a tanú személyének „magából az okiratról”

kell megállapíthatónak lennie. Ez nyilvánvalóan tágabb értelmezést biztosít annál a követelménynél, hogy a tanú személye a kiolvasható aláírásából vagy nevének az „általa” olvasható módon történt „feltüntetéséből” legyen kideríthető. Ez utóbbi – indokolásbeli – követelményt az ügyvédi bélyegző használata ugyan kielégíti, de a nem ügyvédként eljáró tanúknál az így megfogalmazott feltételnek még az az eset sem felel meg, ha maga az örökhagyó tünteti fel a tanú nevét az okiraton; nem szólva arról az esetről, ha az örökhagyó nem névvel, hanem egyéb módon azonosítja a végrendelet szövegében az olvashatatlanul, ám rá jellemző módon aláíró tanú személyét.

6. Álláspontja szerint az elmúlt három év bírói gyakorlatának ismeretében kijelenthető, hogy a jogegységi határozat a célját nem tudta betölteni, az érintett ügytípusokban az alsó fokú bíróságokon nem alakult ki egységes joggyakorlat: országosan megfigyelhető, hogy a bíróságok eltérően értelmezik a jogegységi határozatot. Arra hivatkozott, hogy a Kúria szaktanácsa elé került több ügyben az első- és a másodfokú bíróság eltérő döntést hozott, vagy eltérő volt a jogi érvelése attól függően, hogy a jogegységi határozat rendelkező részében, avagy az indokolásában adott értelmezést tekintette irányadónak, amelyek a fentiek értelmében nincsenek teljesen összhangban. Az egységes ítélkezési gyakorlat hiánya nemcsak arra vezethető vissza, hogy a jogegységi határozat rendelkező részének harmadik mondata és különösen az ahhoz kapcsolt indokolás a jogegységi határozat meghozatalának idején hatályos 1959-es Ptk. szövegéből nem vezethető le, hanem arra is, hogy az első mondatának megszóvegezése a hozzá fűzött indokolással összevetve a jogalkalmazóban bizonytalanságot keltett. Vitatható továbbá, hogy szükség van-e a második mondatnak a jogegységi határozat rendelkező részébe foglalására.
7. A kollégiumvezető-helyettes hangsúlyozta, hogy a jogegységi határozat meghozatalát követően több olyan ügy került a Kúria szaktanácsa elé, amelyben már nem az ügyvéd által szerkesztett és ellenjegyzett okiratot tanúként is aláíró ügyvéd, hanem más tanú aláírása volt vitás. A tanú személyének azonosítása előkérdésévé vált annak, hogy a rá jellemző szokásos módon írta-e alá a végrendeletet és ezzel összefüggésben személye a végrendeletből megállapítható-e.
8. Mindezek alapján a felülvizsgálni javasolt jogegységi határozat meghozatalát megelőzően elbírált eseteknél jóval tágabb bírói gyakorlat feltárása alapján úgy ítélte meg, hogy a hatályos – változatlan tartalmú – anyagi jogi szabályokból a végrendelet tanújának aláírására nem vezethető le más követelmény, mint az, hogy a bíróság érvényesnek fogadja el a végrendeletet, ha az a tanú nevét olvasható formában nem tartalmazza, de a személye abból vagy – ha az okiratról nem tűnik ki – a bíróság által lefolytatható bizonyítás eredményeként megállapítható. Ezért indítványozta a 3/2012. Polgári jogegységi határozat teljes terjedelmű hatályon kívül helyezését, és az egységes joggyakorlat biztosítása érdekében helyébe lépően – immár a Ptk. 7:17. § (1) bekezdésének értelmezésére is vonatkozó – új jogegységi határozat meghozatalát, szem előtt tartva azt is, hogy annak kötelező iránymutatásai vonatkoznak az 1959-es Ptk. hatálya alatt megalkotott végrendeletekre (öröklési szerződésekre) is.

II.

1. A legfőbb ügyész írásban kifejtett állásfoglalása szerint a természetes személy aláírásának formájával kapcsolatos követelményt sem az 1959-es Ptk. 629. § (1) bekezdés b) pontja, sem a Ptk. 7:17. § (1) bekezdés b) pontja vagy azok alkalmazása során irányadó más jogszabály nem határoz meg.
2. A 3/2012. Polgári jogegységi határozat rendelkező része szerint a tanú személyének magából az okiratról kell megállapíthatónak lennie, ami nem szűkíthető le a tanú által aláírásként használt grafikai képre. A felülvizsgálandó jogegységi határozat rendelkező részéből nem következtethető, hogy az olvashatatlan aláírás csak akkor fogadható el, ha a tanú a nevét olvasható módon is feltünteti. Erre kizárólag a jogegységi határozat indokolása utal.
3. A tanú személyével kapcsolatos bizonyítási eljárás kizárása esetén számos esetben érvénytelennek minősülne az olyan írásbeli végrendelet, amely tartalmát tekintve egyébként mindenben megfelel a végrendelet akaratának, azonban ennek vizsgálatára a tanú személyével kapcsolatos szigorú jogértelmezés miatt már nem kerülhetne sor. Ez azért aggályos, mert előfordulhat olyan eset, hogy az olvashatatlan aláírás miatt nem azonosítható tanú az okiratban foglalt egyéb adatokból megismerhető lenne.
4. A legfőbb ügyész álláspontja szerint szükséges olyan jogértelmezés elvi alapjának a megteremtése, amely a tanú aláírásával szemben támasztott alaki követelmények megítélhetőségéhez, a tanú személyének azonosíthatóságához szükséges feltételek bizonyítási eljárásban történő vizsgálhatóságát is megteremti. Sem a korábbi, sem a hatályos anyagi jogi szabályozásból nem következik, hogy a tanú személyére bizonyítás lefolytatása nem lehetséges, annak eljárásjogi kereteit pedig a Pp. megfelelően tartalmazza.
5. Hangsúlyozta: a jogegységi indítvánnyal érintett jogszabályhelyek [1959-es Ptk. 629. § (1) bekezdés b) pont és Ptk. 7:17. § (1) bekezdés b) pont] tartalmi azonosságára figyelemmel indokolt annak kimondása, hogy a meghozandó jogegységi határozatot irányadónak kell tekinteni mindkét szabályozás hatálya alá tartozó jogvitában.

6. Álláspontja szerint a módosított jogegységi indítvánnyal elérni kívánt eredmény érdekében pedig célszerűbb a megváltoztatás helyett a korábbi határozat hatályon kívül helyezése és a fenti követelményeknek megfelelő új határozat meghozatala.

III.

1. A magántulajdonra épülő polgári társadalmak jogrendszerében egyetemesen érvényesülő, a tulajdonhoz való jogból következő tulajdonosi rendelkezési szabadságból fakadóan az ember számára törvényben biztosított lehetőség, hogy vagyona sorsáról halála esetére rendelkezzen. A végintézkedés szabadságának az elvét az 1959-es Ptk., illetve a Ptk. tételesen is rögzíti. Az 1959-es Ptk. 623. § (1) bekezdése, illetve a Ptk. 7:10. §-a kimondja, hogy az örökgyógy halála esetére vagyonáról vagy annak egy részéről végrendelettel, illetve végintézkedéssel szabadon rendelkezhet.
2. Annak a megállapíthatósága érdekében, hogy a végintézkedés valóban az örökgyótyól származik-e, a polgári jog – ezen belül az öröklési jog – az egyes végintézkedések érvényességéhez alaki követelményeket állít, amelyek hiányában a megtett végintézkedés érvénytelen, az öröklési jogi joghatás kiváltására nem alkalmas. Írásbeli végrendelet esetén ezeknek az alaki kellékeknek az a sajátossága, hogy meglétüknek magából az okiratból ki kell tűnniük. A más által írt (allográf) végrendelet érvényességi feltétele – egyebek mellett – az, hogy két tanú együttes jelenlétében a végrendelező azt aláírja, vagy ha azt már aláírta, az aláírást két tanú előtt, azok együttes jelenlétében a magáénak ismerje el, és a végrendeletet mindkét esetben a tanúk is – e minőségük feltüntetésével – aláírják [1959-es Ptk. 629. § (1) bekezdés b) pont; Ptk. 7:17. § (1) bekezdés b) pont].
3. Az aláírásnak történetileg kialakult szokásos módja az volt, hogy az aláíró az okiraton többnyire olvasható módon családi és utónevét tüntette fel. Ez azonban nem jelentette azt, hogy a polgári jogi jogviszonyokban a különböző jognyilatkozatokat tartalmazó okiratokon aláírásként csak ez volt elfogadható. A modern társadalomban az életviszonyok összetettebbé váltak, a különböző élethelyzetekben a polgárok igen nagy számban írnak alá különböző okiratokat. Általában az aláíráshoz nem fűződik külön elvárás, annak elfogadott módjára nincs általános szabály, ezért aláírásként a legkülönbözőbb írásképek kerülnek alkalmazásra. Mindamelllett, ha egy meghatározott jogviszonyban vagy eljárásban a jogalkotó úgy ítéli meg, hogy csak olvasható aláírás fogadható el, vagy az aláírás módjának valamilyen további követelménynek kell megfelelnie, akkor az aláírással szemben támasztott fokozottabb alaki követelményekre kifejezett jogszabályi előírásokat rögzíthet [109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet 69. §, 1992. évi LXVI. törvény 5. § (13) bek.].
4. A Ptk. – egyezően a korábbi szabályozással – azonban nem tartalmaz semmilyen előírást arra nézve, hogy mi minőségű aláírásnak és nincs olyan szabály sem, hogy a tanú aláírásának olvashatónak kell lennie. Önmagában abból, hogy a tanúnak a végrendeletet e minősége feltüntetésével alá kell írnia, még nem következik, hogy az érvényesség további feltételeként a tanú aláírása megfeleljen az aláírás általánosan szokásos módjának, az olvasható legyen és így abból a személye kétséget kizáróan megállapítható legyen. A törvény a tanú aláírásával szemben formai követelményt nem támaszt, nem mondja ki, hogy milyen íráskép szükséges ahhoz, hogy a tanú kézjegye alakilag megfeleljen a végrendelet érvényességeként megkívánt feltételeknek. Minden esetre kötelezően alkalmazandó módon ezért nem indokolt tételesen meghatározni az aláírás képére vonatkozó kritériumokat. Tanú esetében elfogadható aláírásként a tanú által alkalmazott, olvashatatlan aláírás is, annak nem kell megfelelnie az aláírás általában szokásos módjának. Ezt erősíti meg az a már említett tapasztalati tény, hogy az emberek a mindennapi életben a legkülönbözőbb aláírásmódokat használnak. Az aláírás rendszeres és viszonylag nagy számú alkalmazása során mind a formai, mind a képi megjelenését illetően kialakulnak bizonyos, az egyénre jellemző, egyedi sajátosságok. Ennek eredményeként mindenki rendelkezik valamilyen rá jellemző szokásos aláírással, amely az általa kialakított egyedi írásformát és írásképet jelenti. A végrendeleti tanú aláírásával szemben tehát nem az a követelmény, hogy az megfeleljen az aláírás – általában – szokásos módjának, hanem az: a tanú olvashatóan vagy a rá jellemző, általa kialakított egyedi írásformát és írásképet tükröző módon írja alá az okiratot.
5. Ha a tanú aláírása nem olvasható, és a tanú neve – és ebből következően a személye – az okiratból sem tűnik ki, vita esetén szükségessé válik annak a felderítése. A fentiekből kitűnően az olvashatatlan aláírás a végrendelet érvényességét nem érinti, az okirat emiatt nem tekinthető alaki szempontból hibásnak. A tanúnak az a szerepe, hogy a végrendelező személyét és aláírását azonosítani tudja. Ebből a funkcióból – a törvény rendelkezése hiányában – nem vezethető le olyan szigorú jogértelmezés, amely szerint az írásbeli végrendeletnek az is az érvényességi kelléke, hogy a tanú személye magából az okiratból megállapítható legyen. Ez a jogértelmezés ugyanis azt jelentené, hogy akkor sem lenne lehetőség a tanú nevének és személyének a felderítése végett bizonyítási eljárás lefolytatására, ha például az okirat tartalmazza a tanú valamelyik személyazonosító adatát (személyi azonosító igazolvány szám, személyi szám stb.), amely alapján a tanú személye utóbb kétséget kizáró

módon azonosítható. A tanú aláírásának az olvasható volta, vagy az, hogy a tanú nevének magából az okiratból kell megállapíthatónak lennie, a más által írt végrendeletnek nem a törvény által előírt alaki kelléke. Ezért vita esetén a tanú nevének (személyének) a megállapítására irányuló bizonyítási indítvány megtételétől a felet nem lehet elzárni, annak anyagi jogi korlátja sincs. A végrendeleti tanú nevének felderítéséhez szükséges bizonyítás lefolytatására, a bizonyítási eszközökre a Pp. megfelelő szabályai [Pp. 3. § (3) bek., 3. § (5) bek., 164. § (1) bek., 166. § (1) bek. stb.] az irányadóak.

IV.

1. A kifejtett indokok alapján a jogegységi tanács a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása érdekében (Bsz. 25. §) a Bsz. 40. § (1) bekezdése alapján hozott jogegységi határozatával a 3/2012. Polgári jogegységi határozatot hatályon kívül helyezte, és új határozatot hozott. E jogegységi határozat egyaránt irányadó és az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése alapján kötelező az 1959-es Ptk. és a Ptk. alapján elbírálandó jogvitákban.
2. A Kúria az EBH 2015.P.10. számú határozatát a meghozatalakor irányadó 3/2012. Polgári jogegységi határozatban foglaltakra alapította, ezért a Bsz. 42. § (4) bekezdése alapján annak elvi bírósági határozatként való fenntartását megszüntette.
3. Határozatát közzéteszi a Magyar Közlönyben, a központi honlapon, a Kúria honlapján és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében [Bsz. 42. § (1) és (4) bekezdés].

Budapest, 2016. szeptember 21.

Dr. Darák Péter s. k.,
a jogegységi tanács elnöke

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s. k.,
előadó bíró

Dr. Kiss Gábor s. k.,
előadó bíró

Dr. Baka András s. k.,
bíró

Dr. Bartal Géza s. k.,
bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.,
bíró

Dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes s. k.,
bíró

Dr. Erőss Monika s. k.,
bíró

Dr. Farkas Attila s. k.,
bíró

Dr. Harter Mária s. k.,
bíró

Dr. Kollár Márta s. k.,
bíró

Dr. Madarász Anna s. k.,
bíró

Dr. Makai Katalin s. k.,
bíró

Dr. Mocsár Attila Zsolt s. k.,
bíró

Dr. Molnár Ambrus s. k.,
bíró

Dr. Orosz Árpád s. k.,
bíró

Dr. Osztoivits András s. k.,
bíró

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s. k.,
bíró

Dr. Pribula László s. k.,
bíró

Dr. Puskás Péter s. k.,
bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s. k.,
bíró

Dr. Szabó Klára s. k.,
bíró

Dr. Szentpéteri dr. Bán Erzsébet s. k.,
bíró

Tamáné dr. Nagy Erzsébet s. k.,
bíró

Dr. Török Judit s. k.,
bíró

Dr. Varga Edit s. k.,
bíró

Dr. Vezekényi Ursula s. k.,
bíró

Dr. Wellmann György s. k.,
bíró

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5022/2016/4. számú határozata

Az ügy száma: Köf.5022/2016/4.

A tanács tagja: Dr. Kozma György a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt bíró

Az indítványozó: Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

Az érintett önkormányzat: Cegléd Város Önkormányzata (Cegléd, Kossuth tér 1.)

Az ügy tárgya: mezőőri járulékról szóló rendelet törvényességi felülvizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria

- megállapítja, hogy Cegléd Város Önkormányzatának a mezei őrszolgálatról és a mezőőri járulékról szóló 33/2014. (XII. 23.) rendelete 2015. adóévben hatályos 1. § (1) bekezdésének „erdő” fordulata törvényellenes, ezért azt megsemmisíti;
- megállapítja, hogy Cegléd Város Önkormányzatának a mezei őrszolgálatról és a mezőőri járulékról szóló 33/2014. (XII. 23.) rendelete 1. § (1) bekezdése az alábbi szövegezéssel marad hatályban:
„A rendelet területi hatálya Cegléd város közigazgatási területén lévő termőföldekből a szántó, rét, legelő, szőlő, gyümölcsös, fásított terület művelési ágba sorolt kül- és belterületi földrészekre terjed ki. Cegléd közigazgatási területe vegyes minősítésű terület.”;
- megállapítja, hogy Cegléd Város Önkormányzatának a mezei őrszolgálatról és a mezőőri járulékról szóló 33/2014. (XII. 23.) rendelete 2015. adóévben hatályos 1. § (1) bekezdése „erdő” fordulata nem alkalmazható a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban lévő 3.K.28.242/2015. számú ügyben és valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben;
- a Cegléd Város Önkormányzatának a mezei őrszolgálatról és a mezőőri járulékról szóló 33/2014. (XII. 23.) rendelete 2015. adóévben hatályos 1. § (1) bekezdés 2. mondatának megsemmisítésére vonatkozó indítványt elutasítja;
- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

- [1] Az önkormányzat képviselő-testülete másodfokú hatóságként eljárva kötelezte az adózót a 2015. év vonatkozásában 95 750 forint mezőőri járulék megfizetésére. A másodfokú hatóság döntését a fegyveres biztonsági őrzésről, a természetvédelmi és mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény (a továbbiakban: Fbtv.) és a Cegléd Város Önkormányzatának a mezei őrszolgálatról és a mezőőri járulékról szóló 33/2014. (XII. 23.) számú rendelete (a továbbiakban: Ör.) rendelkezéseire alapította.

Az indítvány és az érintett önkormányzat állásfoglalása

- [2] A magánszemély keresete alapján eljáró Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: Bíróság) a per tárgyalásának felfüggesztése mellett indítványozta az Ör. 1. § (1) bekezdésének „erdő” fordulata, valamint a második mondata törvényességi felülvizsgálatát, megsemmisítését és perbeli alkalmazhatóságának kizárását.
- [3] Az indítvány értelmében az Ör. 1. § (1) bekezdésének két fordulata az Fbtv. 16. § (1) bekezdésébe, a 18. § (3) bekezdésébe és a 19. § (1) bekezdésébe ütközően törvénytörtő volt, mivel az önkormányzat túllépett az Fbtv.-ben kapott jogalkotási felhatalmazáson. A bírói kezdeményezés értelmében ugyanis az önkormányzati jogalkotó nem kapott arra nézve felhatalmazást, hogy rendeletében maga minősítse területét vegyes minősítésűnek, ezzel pedig – az Fbtv. 16. § (1) bekezdésével ellentétesen – a közigazgatási területén található erdőket is a mezőőri járulék megfizetésével terhelhető területté minősítse. Az erdőterület vonatkozásában az Fbtv. értelmében nem vethető ki mezőőri járulék még abban az esetben sem, ha az az Fbtv. 18. § (3) bekezdése értelmében vegyes minősítésű terület részének minősül.
- [4] Az önkormányzat állásfoglalásában az indítvány elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy Cegléd közigazgatási területe vegyes minősítésű, mivel az erdőterületek elhelyezkedésük miatt nem vonhatóak ki a mezőőrök munkaterületéből. A szakigazgatási szerv egyebekben nyilvántartásba vette a működési területet az erdő művelési ágú területekkel együtt az Fbtv. 17. §-a szerint.
- [5] Hivatkozott arra is, hogy a mezőőr feljogosított szabálysértések esetében eljárni és szankciót alkalmazni. Tekintettel arra, hogy a kérdéses területeken a leggyakoribb szabálysértés a falopás, ezért a mezőőrök ezen jogsértések esetében is eljárhatnak a település vegyes minősítésű területein. Álláspontja értelmében az Fbtv. 18. § (3) bekezdése megteremti az Ör. 2016. január 1-jével hatályos módosításának – a Bíróság által vitatott – törvényi alapját. Utalt továbbá a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Term.tv.) rendelkezéseire is.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokolása

- [6] Az indítvány részben megalapozott.
- [7] Az önkormányzat a támadott Ör.-t az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésére visszavezethető, a Helyi adó tv. rendelkezései alapján végrehajtható jellegű jogalkotói jogkörében alkotta meg. Ezért az Ör. nem lehet ellentétes – egyéb jogszabályi rendelkezések mellett – a Helyi adó tv. szabályozásával sem.
- [8] A Kúriának az indítvány alapján abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy változtat-e a mezei őrszolgálat finanszírozásának önkormányzati szabályozásán az a tény, ha a mezőőr a vegyes minősítésű területeken ellátja az erdészeti szakszemélyzet rendészeti feladatait is? A kérdés megválaszolása érdekében a Kúria áttekintette az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyekre és tevékenységükre vonatkozó törvényi szabályozást.
- [9] A tárgykörben megalkotott, az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Rendészeti tv.) 1. § (1) bekezdése a)–l) pontjaiban jelölte meg azon személyeket, akik állami vagy önkormányzati fenntartási és működtetési keretek között járhatnak el hivatalos személyként és gyakorolhatnak közhatalmi jogosítványokat. A Rendészeti tv. 3. § (2) bekezdése értelmében „[a]z önkormányzati rendészeti szerv tagjaként foglalkoztatható az önkormányzati természetvédelmi őr, a közterület-felügyelő, a mezőőr, a rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet, a rendészeti feladatokat ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzet és a halászati őr”.
- [10] Különös törvényi szabályok felhatalmazzák a rendészeti feladatokat ellátó személyeket arra, hogy meghatározott feltételek teljesülése esetén elláthassák egymás feladatait. A törvényi felhatalmazás oka az, hogy az őrési szolgálatot ellátó hivatalos személyek a személyi szabadságot korlátozó intézkedésekre és ezzel összefüggésben kényszerítő eszközök alkalmazására hatáskörükben eljárva ne csak a Rendészeti tv. és a különös törvényi szabályokban meghatározott illetékességi területükön keríthessenek sort.
- [11] Ilyen törvényi szabály például a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Kftv.) 2. § (4) bekezdése, amely szerint „[a] halászati őrre, az önkormányzati természetvédelmi őrre, a mezőőrre, az erdészeti szakszemélyzet tagjára és a jogosult erdészeti szakszemélyzet tagjára előírt képzettségi feltételek megléte esetén a feladatát ellátó közterület-felügyelő, amennyiben a munkaköréhez tartozó működési területek fekvése egybeesik, megbízható a halászati őr, az önkormányzati természetvédelmi őr, a mezőőr, az erdészeti szakszemélyzet tagja és a jogosult erdészeti szakszemélyzet tagja hatáskörébe tartozó feladatok ellátásával”.

- A hivatkozott rendelkezés értelmében a közterület-felügyelő – meghatározott feltételek teljesülése esetén – egyebek mellett elláthatja a mezőőr feladatait is.
- [12] Ilyenként értékelendő a jelen eljárásban az értelmezés tárgyát képező Fbtv. 18. § (3) bekezdése is, amely szerint „[a] vegyes minősítésű területeken (erdő, mezőgazdasági terület, halastó stb.) a mező-, hegy-, halászati őrök, hivatásos vadászok és az erdészeti szakszemélyzet az egymás hatáskörébe tartozó feladatok ellátásával is megbízhatók”.
- [13] A kifejtettek közül az a következtetés adódik, hogy az önkormányzati rendészeti közszolgáltatási feladatokkal az önkormányzat által alkalmazott személy főtevékenységén kívül, egyéb rendészeti feladatokkal is megbízható. Ilyen esetben a megbízás révén a rendészeti tevékenységet végző személy illetékességi területe kiterjed a Rendészeti tv. 2. § (b) pontjában meghatározott saját és a megbízás alapján ellátandó feladat illetékességi területére, ahol teljes jogkörrel intézkedhet, akár főtevékenységére jellemző kényszerítő eszközt is alkalmazhat.
- [14] A fentiekben kifejtettek nem mondanak ellent az Fbtv. 16. § (1) bekezdésének, amely szerint „[a] települési (községi, városi, megyei jogú városi, fővárosi kerületi, fővárosi) önkormányzat a közigazgatási területéhez tartozó termőföldek – ide nem értve az erdőt, a halastavat – őrzéséről mezei őrszolgálat létesítésével gondoskodhat. (...)”. A települési önkormányzat ugyanis nem hozhat létre mezei őrszolgálatot erdőterület őrzésére, de annak nincs törvényi akadálya, hogy a mezőőr – meghatározott feltételekkel – ellássa az erdészeti szakszemélyzet rendészeti feladatait is.
- [15] Mindez a jelen eljárásban azt jelenti, hogy a mezőőr a települési önkormányzat közigazgatási területéhez tartozó termőföldek mellett [Rendészeti tv. 2. § b) pont bc) alpont] – ha megbízása kiterjed a rendészeti feladatok ellátó erdészeti szakszemélyzet és rendészeti feladatok ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzet feladatainak ellátásra is – hatáskörét gyakorolhatja az „erdőt, erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen és az erdészeti magánúton” is. Az Ör. 1. § (1) bekezdésének az a fordulata, amely Cegléd közigazgatási területét egészében vegyes minősítésű területnek minősíti, azt jelenti, hogy az Ör. tárgyi hatálya alá tartozó területeken – besorolástól függetlenül – a mezőőr gyakorolhatja rendészeti jogköreit. Ebben a tekintetben a Kúria törvénytétést nem állapított meg.
- [16] Az eddigiekben kifejtettektől eltérő kérdés azonban a rendészeti szolgálatok finanszírozása.
- [17] A jelen eljárásban vizsgált Ör. – Nemzeti Jogszabálytárban elérhető, ezért a Kúria által az elbírálás idején is hatályosnak tekintett – 1. § (1) bekezdése értelmében „[a] rendelet területi hatálya Cegléd város közigazgatási területén lévő termőföldekből a szántó, rét, legelő, szőlő, gyümölcsös, erdő- és fásított terület művelési ágba sorolt kül- és belterületi földrészekre terjed ki. Cegléd közigazgatási területe vegyes minősítésű terület”. A (2) bekezdés szerint „[a] rendelet személyi hatálya kiterjed mindazon személyre, illetve gazdasági tevékenységet végző társaságra, aki/amely az (1) bekezdésben meghatározott területen ingatlant használ vagy bejegyzett földhasználat hiányában az ingatlan tulajdonosa. (...)”.
- [18] Az Ör. hivatkozott rendelkezései értelmében az önkormányzat az Ör. tárgyi és személyi hatályának meghatározása eredményeként az erdő- és fásított terület művelési ágba sorolt területeket használók vagy az ilyen ingatlanok tulajdonosai mezőőri járulék megfizetésére kötelezettek.
- [19] Az Fbtv. 19. § (1) bekezdése értelmében – az önkormányzati rendészeti közszolgáltatások esetében egyedülálló módon – „[a]z önkormányzati mezei őrszolgálat megalakítási, fenntartási és működési költségeit a földhasználó, ha ez ismeretlen, a tulajdonos által kifizetett mezőőri járulékból és a központi költségvetés által biztosított hozzájárulásból kell fedezni. A mezőőri járulék mértékét és megfizetésének módját a települési, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, a mezei őrszolgálat létesítéséről és működéséről szóló helyi önkormányzati rendeletében szabályozza”.
- [20] Az önkormányzat a mezei őrszolgálatot felerészben, de „(...) legfeljebb a külön jogszabályban meghatározott összeg” erejéig [Fbtv. 19. § (2) bekezdés] a központi költségvetés hozzájárulásából, másrészt pedig a rendeletében megállapított és kivetett mezőőri járulékból mint saját forrásból tartja fenn, működteti.
- [21] A Kúria más összefüggésben ugyan, de elsőként Kőf.5035/2015. számú határozatában megállapította, hogy a mezőőri járulék a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Gst.) 28. § (1) bekezdése értelmében vett közteher, amelynek fogalmához hozzátartozik a közös szükségletek fedezetének igénye, az, hogy a „közteher” kötelezettje természetes személy, jogi személy és más jogalany, valamint a fizetési kötelezettség jogszabályon alapuló kiszámíthatósága. Abban az esetben eleme a „közteher” fogalmának az „ellentételezés” (ellenszolgáltatás), ha az az állami/önkormányzati közhatalom birtokában nyújtott szolgáltatásnak, eljárásnak minősíthető. Az ilyen jellegű fizetési kötelezettségek beszedéséhez alapvető érdek fűződik, ezért azok mellé állami kényszer társul, azok adók módjára behajthatóak.
- [22] Ezen kritériumokat fogalmazza meg a Gst. a közteherhivatal alapvető szabályai között kitűnő 29. § (1) bekezdésének tételes és konkrét rendelkezése, amely szerint „[f]izetési kötelezettséget előírni, a fizetésre kötelezettek körét,

a fizetési kötelezettség mértékét, a kedvezmények, mentességek körét és mértékét megállapítani kizárólag törvényben, vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendeletben lehet (...):

- [23] A mezőéri járulék közteher, olyan fizetési kötelezettség tehát, amely csak törvény rendelkezésén alapulhat. A jelen esetben ez – a Gst. hivatkozott rendelkezésén felül – az Fbtv. 19. § (1) bekezdése, amelynek alanya a 19. pont értelmében csak a földhasználó, annak ismeretlensége esetén a tulajdonos lehet – fizetési kötelezettséget megalapozó törvényi rendelkezés hiányában az erdőtulajdonos, az erdőgazdálkodó, használó nem. Törvényi előírás hiányában senki nem válhat adó, illeték, járulék, díj, azaz közteher megfizetésének kötelezettjévé.
- [24] Mivel a mezőéri járulék a fentiek szerint közteher, amelynek eleme a jogszabályon alapuló kiszámíthatóság, ezért a végrehajtási jelleggel megalkotott önkormányzati rendelet nem bővítheti a végrehajtott törvényben meghatározott járulékfizetők (adózó) körét. Az Ör. vizsgált rendelkezése azzal, hogy hatálya alá vonta az erdőterületet és az erdőgazdálkodóra is járulékfizetési kötelezettséget keletkeztetett, túllépett az Fbtv. 16. § (1) bekezdésében és a 19. § (1) bekezdésében foglaltakon, amely törvénysértésre ezért megalapozottan hivatkozott a bírói kezdeményezés.
- [25] Ellenkező esetben az Fbtv. 18. § (3) bekezdésére tekintettel bármely – egyebekben az állam által (is) finanszírozott – önkormányzati rendészeti közszolgáltatás (halászati őrzés, a köztisztületi háttérű, de az önkormányzati rendészeti szervek által is ellátható hegyőri feladatok, önkormányzati természetvédelmi őrszolgálat, stb.) mezőéri járulék fizetési kötelezettség megfizetéséhez lenne köthető.
- [26] A kifejtettek értelmében az Ör. 1. § (1) bekezdés „erdő” fordulata az Fbtv. 16. § (1) bekezdésébe, a 19. § (1) bekezdésébe, valamint a Gst. 29. § (1) bekezdésbe ütközően törvénysértő, ezért azt a Kúria megsemmisítette.

A döntés elvi tartalma

- [27] Törvényi előírás hiányában senki nem válhat adó, illeték, járulék, díj, azaz közteher megfizetésének kötelezettjévé.

Alkalmazott jogszabályok

- [28] 1997. évi CLIX törvény 16. § (1) bekezdése, 18. § (3) bekezdése, 19. § (1) bekezdése, 2012. évi CXX. törvény 1. § (1) bekezdése, 2. § (4) bekezdése, 3. § (2) bekezdése, 2011. évi CXCV. törvény 29. § (1) bekezdése

Záró rész

- [29] A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 52. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapított törvénysértés esetére a Kúria a Bszi. 56. § (5) bekezdése szerinti jogkövetkezményt alkalmazta, azaz megállapította, hogy az Ör. törvénysértő rendelkezése a Bíróság előtt folyamatban lévő eljárásban nem alkalmazható.
- [30] A Kúria jelen határozata nem érinti a lezárt jogviszonyokat.
- [31] A döntés elleni jogorvoslatot a Bszi. 49. §-a zárta ki.

Budapest, 2016. szeptember 20.

Dr. Kozma György s. k. a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó s. k. előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt s. k. bíró

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1531/2016. (X. 11.) Korm. határozata a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaságról szóló 2016. évi XCI. törvény végrehajtásához kapcsolódó egyes intézkedésekről

A Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaságról szóló 2016. évi XCI. törvény végrehajtása, ennek keretében a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság mint az állam tulajdonában álló, zártkörűen működő részvénytársaság feladatellátásának elősegítése érdekében a Kormány

1. egyetért a Mezőhegyesi Ménesbirtok Zártkörűen Működő Részvénytársaság (cégjegyzékszám: 04-10-001421, székhely: 5820 Mezőhegyes, Kozma F. út 30.) száz százalékos tulajdonának állam javára történő megszerzésével;
2. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy – a tulajdonos eladási szándéka esetén – a Miniszterelnökséget vezető miniszterrel együttműködve gondoskodik a Mezőhegyesi Ménesbirtok Zártkörűen Működő Részvénytársaság száz százalékos tulajdonát megtestesítő törzsrészvény-csomagjának állam javára – adásvétel útján – történő megszerzéséről, azzal, hogy a részesedés megszerzésével kapcsolatos eljárást a Miniszterelnökséget vezető miniszter folytassa le, valamint az adásvételi szerződést az állam nevében kösse meg;

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
Miniszterelnökséget vezető miniszter

Határidő: azonnal

3. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 33. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet 35. Tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos bevételek és kiadások cím, 2. Tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos kiadások alcím, 1. A Miniszterelnökség tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos kiadások jogcímcsoportot a 3. Részesedés-vásárlással összefüggésben felmerülő kiadások jogcímmel egészíti ki;

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Miniszterelnökséget vezető miniszter

Határidő: azonnal

4. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (6) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva 2100,0 millió forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el elszámolási, a fel nem használt rész tekintetében visszatérítési kötelezettséggel a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 32. Rendkívüli kormányzati intézkedések cím terhére, az 1. melléklet szerint;

Az átcsoportosítás tekintetében

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

Határidő: azonnal

Az elszámolási és a visszatérítési kötelezettség tekintetében

Felelős: Miniszterelnökséget vezető miniszter

Határidő: 2016. december 30.

5. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy gondoskodik a 2. pont szerint megvásárolt társaság feletti tulajdonosi joggyakorlás Miniszterelnökséget vezető miniszter részére történő átadásáról.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: az állami tulajdonba kerülést követően azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1531/2016. (X. 11.) Korm. határozathoz

XI. Miniszterelnökség

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
a Kormány hatáskörében
Költségvetési év: 2016.

Millió forintban, egy tizedessel

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	K I A D Á S O K Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme				Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
	XI.						Miniszterelnökség												
		35										Tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos bevételek és kiadások							
			2									Tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos kiadások alcím							
				1								A Miniszterelnökség tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos kiadások jogcímcsoport							
360937					3							Részesedés-vásárlással összefüggésben felmerülő kiadások							
						K6						Beruházások					2 100,0		
	XI.						Miniszterelnökség												
297102		32										Rendkívüli kormányzati intézkedések							
						K5						Egyéb működési célú kiadások					-2 100,0		

Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű

Millió forintban, egy tizedessel

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	B E V E T E L Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme				Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma

Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű

Millió forintban, egy tizedessel

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	T Á M O G A T Á S Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme				Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma

Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű

Az adatlap 5 példányban töltendő ki							A támogatás folyósítása/zárólása (módosítása +/-)			Összesen				
Fejezet	Állami Számvevőszék	Magyar Államkincstár	Nemzetgazdasági Minisztérium							I.n.év	II. n.év	III.n.év	IV.n.év	
				1 példány	1 példány	1 példány	2 példány							
				1 példány	1 példány	1 példány	2 példány	időarányos teljesítményarányos egyéb:	azonnal	2 100,0				2 100,0

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyar kozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.